

spații și noi locuri unde putem juca, organizăm turnee, deplasări, citesc mult teatru și nu numai (*Între timp, a mai urmat la facultate Sociologia culturală* – n.n.), redactez caiete-program și afișe, mă ocup de mediatizarea spectacolelor noastre, caut colaboratori artistici și tehnici, negociez cu ei, învăț rolurile în care neapărat mă distribuiesc (ca și pe Vilmos) ca să mă scădem din devize – și ca să jucăm, evident, doar suntem actori. Deci jucăm, repetăm, dar ne îngrijim și de vânzarea билетelor, și de curățenia teatrului nostru, care se află într-un bec frumos amenajat și dotat după posibilități... Cred că azi trebuie să luptăm cu vechi și păgubitoare mentalități (cele cu „să ne dea, să ne facă, de ce altul și nu eu, de ce eu și nu altul”), cu inerții, cu deprinderi rele.

Am urmărit cu atenție stagiunea voastră. A fost o stagiune bună, poate cea mai bună de când existați. Vorbește-ne despre ea.

Am început cu succes. Spectacolul nostru cu *Angajare de clown* de Matei Vișniec a fost nominalizat la „Săptămâna teatrului scurt”, în toamna trecută, iar actorul Dobos Imre a fost distins cu Premiul de interpretare masculină. L-am jucat și la Budapesta, cu două săli arhipline. Am jucat, eu și Vilmos, spectacole-recital de poezie clasică, de pildă *Raza de soare*, *Sub cerul senin*, *Ady* – unele au și trecut de 70 de reprezentații –, un spectacol bilingv, în colaborare cu

Fundația Academia Civică din Bihor, *Gornitul* de Ștefan Zicher, spectacole-monografie după Kocsis István, Zilahy Lajos și Dioszilagy Ibolya, seri omagiale dedicate regizorului Szombati Gille Ottó. Și, după luni de muncă, am avut o premieră ambițioasă chiar și pentru mari trupe teatrale: *Tragedia omului* de Madách Imre. Am organizat prima ediție a „Festivalului teatrelor studio din bazinul subcarpatic”, la care am avut câteva trupe extrem de interesante. Am făcut apoi turnee în Germania și în țară, am jucat mult, am avut parte de multe bucurii artistice.

Proiecte?

Continuăm seria spectacolelor de poezie, al căror impact asupra copiilor și tinerilor este extraordinar. Ce fantezie bogată au, ce bine se simt la spectacolele noastre interactive! Vom găsi fonduri pentru a putea juca *Tragedia omului*, avem un proiect ambițios cu Fundația Academia Civică – „Interferențe culturale româno-maghiare” –, apoi un spectacol cu măști și muzică, *Csongor și Tünde* de Vörösmarty Mihály și, neapărat, o organizare bună a celei de a II-a ediții a festivalului nostru. Vrem să nu-i dezamăgim pe orădenii care, de-acum, ne cunosc și au început să ne iubească. Ei trebuie să știe că aici, în casa noastră, sunt primiți mereu cu dragoste, că nu ne sunt indiferente nici părerile, nici impresiile lor. Și că, împreună, învățăm să iubim și să prețuim arta

Kiss Török Ildikó

aceasta atât de efemeră, dar atât de fermecătoare, care este spectacolul de teatru.

Elisabeta Pop
septembrie 2000

SI reportaj

Un teatru național municipal

În trei mici localități românești - Oravița, Focșani, Caracal -, se află teatre de o valoare istorică inestimabilă. Durata la începutul secolului (abia) trecut sau chiar înainte, ele au rezistat uzurii timpului, nu însă și puterii nimicitoare a omului ori indiferenței lui.

Actul de fundație a Teatrului Național Caracal (cum falnic stă scris pe fron-

tispiciul clădirii), conceput în stilul barocului târziu, după planurile unui arhitect celebru, Frantz Billek, datează din 14 iulie 1896. „S-a pus piatra fundamentală a Teatrului Național din Caracal, menit a aduce propășirea culturii locuitorilor orașului”, au scris atunci edilii urbei.

Teatrul a fost inaugurat în 1901, cu stagiunea Societății Dramatice din

Craiova. A urmat Opera italiană a lui Massini, care, cu o trupă de 80 de persoane, a prezentat *Traviata*, *Hernani*, *Bărbierul din Sevilla*. An după an, s-au perindat pe această scenă nume ilustre ale teatrului românesc: C.I. Nottara, Iancu Brezeanu, Agatha Bârsescu, Marioara Voiculescu, Constantin Tănase, George Vraca, Marietta Sadova,

Grigore Vasiliu Birlic... La un moment dat, caracalenii au hotărât că e bine să aibă propria lor echipă de actori. Așa se face că, începând din anul 1944, există aici o trupă permanentă de artiști amatori, care a însuflețit viața culturală a micului oraș.

Între 1985 și 1986, Teatrul Național din Caracal a fost dezafectat în vederea deplasării sale cu câteva zeci de metri, pentru a fi încadrat într-un nou ansamblu arhitectonic, care, așa cum era gândit, trebuia să cuprindă teatrul, Casa Armatei și Palatul Copiilor. Banii pentru manevră și pentru consolidarea clădirii au fost obținuți însă abia în 1989. Evenimentele din acel an au spulberat ideea mutării teatrului; s-a hotărât ca el să rămână pe loc și, după ce lucrurile se vor fi așezat, să se înceapă restaurarea.

În 1996 redevine primar Gheorghe Anghel, cel care mai avusese această funcție timp de ani buni, înainte de revoluție. În cabinetul de la Primărie, lângă scaunul modern pe care îl ocupă acum, se află și jilțul cel vechi, de pe vremea comuniștilor, la care Gheorghe Anghel nu renunță nici mort, pentru că „nu scaunul îl face pe om, ci omul sfințește locul... pe care stă”. Acesta reia, imediat după întoarcere, proiectul de renovare, încercând să facă rost de fondurile necesare. Suma de un miliard cinci sute de mii de lei, obținută cu trudă de la Ministerul Culturii, este însă cu mult sub așteptări, mai ales că primarul dorește ca Teatrul Național să arate la inaugurare așa cum era în 1901, dar să fie dotat cu mijloacele tehnice ale secolului 21.

fost sfătuit să renunțăm la această solicitare păguboasă, în favoarea altora mai importante, cum ar fi amenajările publice, canalizarea - în fond, lucrări care ar putea întoarce repede banii în buzunarele de unde au ieșit”, spune Gheorghe Anghel.

Lucrările de restaurare s-au făcut în proporție de 60% - acestea reprezentând consolidarea structurii de rezistență (scenă, foaiere, balcoane, scări de acces, grupuri sanitare, cabine). Au mai rămas finisajele, instalațiile tehnico-sanitare și materialul tehnic de scenă, care nici ele nu costă puțin. Mai sunt necesare 11 miliarde de lei. Primarul nu se dă bătut: „Chiar dacă pare că toată lumea a uitat de acest teatru, mă gândesc că, în definitiv, el aparține caracalenilor, așa că vom încerca să-l refacem cu orice preț”.

M-a impresionat solicitudinea deosebită a primarului, dorința lui expresă de a-mi înlesni o întâlnire cu noul constructor, ing. Nicolae Rău, șeful Societății de Construcții Caracal-Drăgănești S.A., ca să pot vizita, împreună cu acesta, teatrul. Ceea ce îmi spusese Gheorghe Anghel mi-a confirmat și Nicolae Rău, cu mențiunea că: „Neexistând o coordonare între echipele de constructori și cele de instalatori, lucrările s-au făcut cam la întâmplare și teamă îmi e că, atunci când vor veni, instalatorii vor strica ceea ce noi am realizat deja”. Mai există și dezamăgirea că se tot amână venirea celor de la Uniunea Artiștilor Plastici, care ar trebui să se ocupe de modelaje, de restaurarea frescelor, de pictarea cupolei. În așteptarea acestora, stucaturile au început să cadă. „E mare păcat, spune Nicolae Rău, mai bine le-am fi refăcut noi cum ne-am fi priceput.” Îmi arată cu tristețe o bucată ruptă din zid.

„Care ar fi cele mai grave probleme, în afara lipsei banilor?”, îl întreb. „Absența unei coordonări eficiente între sectoare: proiectant (Ministerul Culturii) - beneficiar (Primăria orașului Caracal) - ONPP (Oficiul Național pentru Protejarea Patrimoniului) și constructor” - îmi răspunde. Ca la români, îmi spun.

Marinela Tepeș

P.S. La închiderea ediției, aflăm că, pe data de 23 martie, a descins la Caracal o comisie parlamentară. Obiectivul principal: finalizarea lucrărilor de restaurare a Teatrului Național. Semn că primarul nu s-a dat bătut.

Dar cei care au condus orașul după revoluție au uitat de promisiunea de a renova clădirea, iar teatrul s-a degradat rapid. Mai mult, în 1995, din cauza unor neglijențe, s-a produs un incendiu. O anchetă sumară a decis ca firma de construcții implicată în proiect să plătească despăgubiri, numai că aceasta a dispărut ca prin minune. Și, o dată cu ea, și șeful de șantier.

Dar lipsa banilor nu l-a dezarmat pe primarul cel optimist, care a continuat să trimită memorii către Comisia Buget-Finanțe-Bănci, către Ion Caramitru, ministrul de atunci al Culturii, către Comisia pentru Cultură și Mass-media, ba chiar a făcut demersuri pentru atragerea unor fonduri prin programul PHARE. „Nu s-a găsit nici un fel de înțelegere. Ba am și